

Torsten Krol
OAMENII-DELFIN

Traducere din limba engleză
Alexandru Macovei

UNU

Când se spărgeau, crestele valurilor erau verzi, cu o coamă de spumă albă, însă imediat sub verdele acela erau de un albastru-închis. Giovanni, marinarul care ne plăcea pe Zeppi și pe mine, ne-a spus că era albastrul de Atlantic, diferit de albastrul Mediteranei, pe care-l văzuserăm deja, și avea dreptate. Spre nord, albastrul Atlanticului era mai închis la culoare, ajungând uneori aproape negru, însă, cu cât ne îndreptam mai mult spre sud, cu-atât devenea mai verde.

I-am zis mamei asta, dar ea a spus că erau la fel și că ni se păreau diferite numai pentru că eram amândoi foarte entuziasmați. Zeppi era, dar eu nu. El n-avea decât doisprezece ani, iar faptul că eram cu patru ani mai mare mă făcea să fiu altfel, mai puțin copil. Pentru mama însă, eram amândoi la fel, asemenea valurilor. Giovanni zicea că toate mamele sunt la fel în privința asta.

Era o navă italiană, *Stromboli*, iar sub numele de la pupă scria „GENOA”, locul în care ne îmbarcaserăm – eu, mama și Zeppi –, pentru Venezuela. Acolo ne aștepta unchiul Klaus. Mama trebuia să se căsătorească cu el pentru că tatăl meu murise, ucis pe frontul din Rusia, în '43, iar ea era prea tânără ca să rămână singură pe lume cu doi băieți de crescut. Așa ne-a explicat situația când a venit scrisoarea în care unchiul Klaus o cerea de nevastă.

Ne-o citise și nouă, lăsând unele fragmente la o parte. Acum, că războiul fusese pierdut și Führrerul era mort, îi spunea unchiul Klaus, cei doi băieți de toată isprava ai fratelui său meritau un tată, iar Helga merita un bărbat care să aibă grijă de noi toți. Se exprima foarte la obiect în legătură cu toate – cu războiul, cu Führrerul, cu motivele pentru care mama ar trebui să se gândească foarte serios să se mărite cu el și să ne crească pe noi departe de ruinele Germaniei și de tot ce mersese prost acolo. Trebuia s-o facă pentru Erich și pentru Zeppi, spunea el în scrisoare, și pentru Heinrich, fratele său mort, îngropat în noroaiele rusești, un erou care merita să știe că familia lui avea să supraviețuiască și fără el.

Asta spunea unchiul, iar mama, după ce citise încă o dată scrisoarea în gând, spusese că în Biblie văduvele se măritau adesea cu fratele soțului decedat. Mama era uneori credincioasă, alteori nu, așa că îmi dădusem seamă că încerca să ia o hotărâre. Stătuse patru zile să se gândească, apoi îi scrisese unchiului Klaus la Caracas, iar peste șase săptămâni primiserăm prin poștă bilete pentru vaporul cu aburi ce traversa Atlanticul. Mama vânduse lucrurile care erau prea mari pentru a le lua cu noi – mobila și ce mai rămăsese întreg după bombardamente – și porniserăm la drum.

Cum americanii și britanicii conduceau totul, n-a fost așa de ușor să ieșim din Germania. Nu te puteai urca pur și simplu în tren ca să mergi în Elveția, cum se-ntâmpla înainte de război. Mama zisese că unchiul aranjase astfel încât să trecem granița clandestin – și trebuie să fi cunoscut o grămadă de oameni de partea elvețiană, pentru că fuseserăm aduși foarte aproape de frontieră într-o mașină, apoi conduși pe jos de o călăuză în toiul nopții, cu valizele în mână. Din acel moment fusese ca și când ne-am fi aflat într-o altă lume, în care nimeni nu ne spunea ce să facem și nu ne cerea actele de identitate, până în ziua următoare, când trecuserăm în Italia. Dar de-acolo nu mai eram decât o femeie cu doi băieți veniți în vacanță. Mama ne amintea întruna că unchiul Klaus fusese cel care făcuse posibile toate astea.

Deși valurile n-au fost foarte mari, mamei i-a fost rău tot drumul, din Italia până la Strâmtoarea Gibraltar. Cabina mirosea urât, așa că eu și cu Zeppi ne-am petrecut cea mai mare parte a timpului pe punte, unde l-am cunoscut pe Giovanni. El ne-a spus unde erau toate lucrurile de care trebuia să știm, unde să ne-adunăm pentru exercițiile cu bărcile de salvare, în caz că se scufunda nava, unde se aflau cambuza și popota unde mâncau pasagerii.

Nu eram decât unsprezece în total, pentru că *Stromboli* era o navă de marfă care n-avea loc decât pentru foarte puțini pasageri. La bord nu mai era decât o singură doamnă, care a petrecut ceva timp cu mama, apoi mi-a spus să am grijă de ea ca un băiețel cuminte ce sunt, pentru că suferă de rău de mare. A zis că Zeppi trebuia să-mi dea și el o mână de ajutor, dar el nu asculta, ca de obicei, așa că eu eram cel care cobora în cabină de două, trei ori pe zi, ca s-o întreb pe mama dacă voia ceva, și firește că nu voia nimic niciodată, pentru că îi era prea rău.

Când am trecut prin strâmtoare, eu și Zeppi am rămas pe punte să privim, chiar dacă se întunecase deja. Ne așteptam la ceva mai interesant: stânci înalte de care să se izbească mereu valuri înspumate, atât de înguste, încât vaporul de-abia să aibă loc să se strecoare printre ele, dar n-a fost așa. Coloanele lui Hercule, asta voiam noi să vedem, ceva ieșit dintr-o carte cu povești, dar era ceață, așa că tot ce-am văzut au fost luminile Gibraltarului de pe partea dreaptă, pe care le-am depășit încet de tot. Zeppi a zis că nu credea că am trecut cu-adevărat printre Coloanele lui Hercule, dar i-am zis că am trecut și c-ar trebui să nu se mai văicărească atât și să se ducă jos să se culce. Și eu eram dezamăgit, dar mama îmi spunea mereu că trebuia să fiu un exemplu pentru Zeppi.

Am rămas multă vreme pe punte, simțind cum apa de dedesubt devenea din ce în ce mai adâncă pe măsură ce înaintam în Atlantic. Aici valurile erau mai mari și mai lungi, și, cu toate că nu se vedeau din cauza ceții, simțeam cum se izbesc de proră și le auzeam cum se preling apoi, de-a lungul cocii, în întuneric. Astea

erau valurile pe care aveam să navigăm tot drumul până în Venezuela, valurile verzui-albăstriei ale Atlanticului. M-am dus la pupă să văd pentru ultima dată Europa, dar dispăruse deja.

Mama spunea că nu aveam să ne întoarcem niciodată, că nu urma să vedem Patria-Mamă reconstruită. Asta dacă avea să fie vreodată reconstruită. Spunea că americanii și rușii aveau să și-o împartă ca pe o prăjitură, s-o taie chiar prin mijloc, și nu va mai fi niciodată Germania adevărată, așa că era mai bine s-o lăsăm în urmă și să-ncepem o viață nouă. Unchiul Klaus era doctor și era un bărbat de treabă. Avea să fie ca un tată pentru noi într-o țară în care soarele strălucea mereu și cerul era înțesat de papagali colorați și aerul mustea de aroma bananelor. Mâncasem odată o banană, când eram mult mai mic decât Zeppi, dar nu-mi aminteam ce gust are. În Venezuela, totul urma să fie altfel, și aveam să ajung un bărbat adevărat ca tata, care murise în zăpadă.

La jumătatea drumului peste Atlantic, s-a stârnit o furtună, iar mamei, căreia îi fusese mai bine un timp, i s-a făcut din nou rău, la fel și lui Zeppi. A trebuit să le vărs gălețile în latrină și să trag apa după voma lor. La un moment dat mi s-a făcut rău și mie, dar era din cauza mirosului, nu a legănăturii navei. Când mama și Zeppi n-au mai avut nimic de vărsat, m-am dus să privesc furtuna prin hublourile din restaurant. Giovanni mi-a spus să nu ies pe punte ca să nu mă ia valurile, așa că am rămas toată după-amiaza acolo, privind valurile și ascultând cum urlă vântul.

Tuturor pasagerilor în afară de mine le era rău, iar marinarii erau ocupați, așa că restaurantul îmi rămăsese numai mie. A trebuit să stau cu picioarele crăcănate și bine înfipite în podea și să mă țin de bara de sub ferestre. Era o senzație minunată să fii aruncat dintr-o parte într-alta, și m-am simțit puternic. Înainte de-a pleca pentru ultima dată, tata îmi spusese că trebuia să fiu puternic, iar asta era prima oară când mă simțeam așa. Mă întrebam dacă el mă putea vedea cum stăteam în picioare în mijlocul unei furtuni pe apele învolburate ale oceanului Atlantic. Mama spunea că morții sunt în rai și veghează asupra noastră, așa că

nu trebuie să-i dezamăgim purtându-ne cum nu le-ar face plăcere. Mă întrebam dacă tatei i-ar fi plăcut că mergeam la fratele lui, în Venezuela, și dacă trebuia să fiu puternic și după aceea, când urma să am un nou tată care să fie puternic pentru noi toți.

Îl întâlnisem pe unchiul Klaus o dată sau de două ori înainte de război, iar după moartea tatei venise să ne viziteze, ca să-și exprime condoleanțele. Arăta exact așa cum ar trebui să arate un doctor, foarte înalt și drept, și deștept, și foarte frumos, mai frumos decât fratele lui, care semăna cu mama, nu cu tatăl lor, care fusese și el în armată, în 1916. Unchiul meu, doctorul, arăta ca un soldat, iar tatăl meu, care era soldat, arăta ca un însoțitor de vagon, deși nu era – vindea polițe de asigurare. Oricum, era foarte curajos. Îmi dăduse Crucea de Fier pe care i-o pusese în piept însuși Führerul pentru că omorâse o grămadă de ruși. Îi omorâse cu tancul lui, iar Führerul îi dăduse Crucea de Fier și-i zâmbise. Tata îmi spusese că era cea mai mare onoare pe care o putea primi un german.

Acum țineam decorația în cutiuța ei de piele, ascunsă la fundul cufărului meu, unde n-ar fi găsit-o nici un hoț. Tata mi-o dăduse atunci când îmi zisese să fiu puternic de dragul familiei. Odată mi-o pusese în piept și mă privisem în oglindă. Nu era foarte grea. Mă simțisem rușinat că o purtasem fără a avea acest drept, așa că o pusese la loc în cutiuța ei. După ce tata fusese ucis, mama nu mai voise s-o vadă. Știam că unchiul Klaus avea să vrea s-o vadă. Intenționeam să i-o dau și să-l urmăresc deschizând cutia. „Tata a câștigat asta“, aveam să-i spun. „Și-ar fi dorit s-o vedeți și dumneavoastră.“

Un val lung a spălat punțile de dedesubt, prelingându-se de-a lungul prorei în fâșii de spumă. Spăla trecutul, mi-am zis eu, și-l arunca peste bord direct pe fundul oceanului, pentru ca totul să fie nou și bun pentru noi. Mama îmi spusese deja că n-ar fi politicos să-l compar pe unchiul cu tata, căci n-ar avea nici un rost. Fostul meu tată era mort, iar noul meu tată avea să fie cel mai apropiat cu putință de vechiul meu tată, pentru că erau frați.

Era cea mai bună cale de ieșire din situația asta în care eu și Zeppi n-aveam tată, iar mama n-avea soț.

O întrebasesm: „Îl iubești pe unchiul Klaus?“, iar ea-mi răspusesse că întotdeauna îl respectase și-l admirase pentru faptul că în 1933 se înscrisese în partid, ca să ia parte la marșul Führerului către un viitor de aur pentru toți germanii. Tata nu făcuse asta, iar eu aflasem din certurile lor că mama considera că dezamăgise familia nedevenind membru de partid ca fratele lui, dar el tot nu se înscrisese. Însă, când se înrolase în Wehrmacht, fusese foarte mândră de el și păstrase pe șemineu o poză cu el în turela tancului său până când acea parte a casei fusese bombardată de avioanele americane.

În vreme ce priveam furtuna, mi-am spus că aveam să fac întocmai ce mă sfătuia mama. Unchiul Klaus fusese destul de drăguț cât să ne ofere o viață nouă, departe de orașele bombardate și de foametea din Germania cea tăiată în două ca o prăjitură. Tot ce cunoșteam dispăruse pentru totdeauna, iar unchiul Klaus era ultima rămășiță a trecutului, o mână întinsă, gata să ne tragă afară dintr-un hău întunecat. Mama zicea că era un om bun, care nu era obligat să facă tot ce făcea, și că ar trebui să-l apreciem pentru asta. Numele nostru de familie avea să rămână neschimbat, ceea ce era un lucru bun. Aveam să fiu tot Erich Linden, nu altcineva, cu un nume urât sau stupid. Am încercat din răspuțeri să-mi amintesc gustul bananelor, dar n-am putut. Și acesta dispăruse, dar peste mai puțin de-o săptămână urma să am prilejul să le gust din nou.

Înainte de-a o putea vedea, am mirosit Venezuela. Zeppi a fost cel care l-a întrebat pe Giovanni ce era acel miros greu și jilav, iar Giovanni i-a răspuns că era mirosul uscatului, dar că n-aveam să-l vedem până în ziua următoare.

Zeppi mi-a spus:

– Nu miroase prea bine. Miroase a putred.

I-am zis că mirosea așa pentru că mirosul oceanului era atât de diferit de oricare altul și că n-avea să mai miroasă atât de urât când ajungeam din nou pe țarm.

– Nu-mi place, a zis el smiorcându-se, cum făcea adesea când lucrurile nu mergeau așa cum voia el.

Așa că i-am spus:

– Ascultă, prostănacule, n-ai cum să schimbi nimic, așa că mai bine obișnuiește-te cu el, și să nu care cumva să te duci să te smiorcăi la mama de mirosuri și de alte alea, că te trag de urechi!

Știa că vorbeam serios, așa că și-a scos buza de jos mai în afară, ca să-mi arate cât de supărat era, de parc-ar fi avut tot șapte ani, nu doisprezece.

– Maturizează-te și tu, i-am spus, după care a scos limba la mine și-a tuit-o râzând înainte de-a putea să-l prind de ureche.

Peste câteva minute, mama a venit pe punte și-a spus:

– Ce-i mirosul ăsta ciudat?

I-am zis că era Venezuela și n-a mai zis nimic.

A doua zi de dimineață, am fost pe punte la prima geană de lumină, iar în fața noastră se vedea deja uscatul, acoperit de nori joși. Aerul era mai fierbinte decât înainte, iar mirosul – mult mai puternic. În jurul nostru zburau păsări, dar nu erau papagali, nu încă, ci doar pescăruși. Îmi simțeam inima bătând să-mi spargă pieptul. Noua noastră țară era chiar în fața mea, iar undeva dincolo de linia aceea lungă și verde se afla Klaus.

În noaptea de dinainte hotărâșem să nu mă mai gândesc la el ca la unchiul meu, dar, din moment ce încă nu era căsătorit cu mama, nu-i puteam spune nici tată, așa că, până se lămurea totul, avea să fie pur și simplu Klaus. Faptul că-i spuneam doar pe numele mic, de parc-ar fi fost un prieten, nu o persoană pe care o întâlнисem doar de câteva ori de-a lungul anilor, mă făcea să mă simt mai apropiat de el. Poate că după nuntă avea să vrea să-i spunem tată. Asta ar fi ciudat și parcă n-ar fi bine. Aș fi vrut să-mi spună de la bun început să-i zic Klaus. Așa am porni cu dreptul relația asta. Dacă ar insista să-i spun unchiule, apoi tată, aș fi... dezamăgit.

Zeppi era lângă mine:

– Miroase mai rău, a zis el, strâmbând din nas. Ca un tomberon de gunoi plin cu frunze de nap putrede.

– O să te obișnuiești tu.

– Nu. Și nici nu vreau să m-obișnuiesc.

– Atunci o să fii foarte nefericit, și o să fie doar vina ta.

– Nu-mi pasă.

– Taci, măi băiețel!

M-a lovit cu pumnul în braț cât de tare a putut.

– Nu-mi spune așa!

– Fetițo, atunci! Știi că arăți ca o fetiță, nu?

Știa foarte bine asta. Zeppi era cel mai frumușel băiat pe care-l văzusem vreodată. Uneori eram invidios că arăta așa de drăguț. El o moștenise pe mama, iar eu – pe tata. La școală, Zeppi era mereu necăjit de copii în legătură cu buzele lui arcuite, cu lungimea genelor și cu urechiușele lui ca niște scoici micuțe, până când se-nroșea la față și aproape că izbucnea în plâns. De-asta se și luau de el, ca să-l facă să plângă, iar atunci semăna și mai mult cu o fată și părea mai frumos ca oricând. Nu fusese niciodată bun la joacă și-l evitasem întotdeauna la școală, rușinat de drăgălășenia și de gesturile lui delicate. Dar era fratele meu, la fel cum și Klaus era fratele tatălui meu, așa că trebuia să-l iubesc și să am grijă de el, mai ales acum, când ne aștepta o viață nouă.

– *Tu* să taci! a zis el, iar eu m-am întors cu spatele, vrând să închei cearta înainte de-a începe cu adevărat.

– Uite, i-am spus și-am arătat cu degetul înainte. Un pelican!

– Nu e un pelican. E un cocor.

Era, cu siguranță, un pelican, dar n-am mai zis nimic, iar Zeppi s-a mai înveselit un pic.

– Când ajungem? a întrebat el. M-am săturat de vaporul ăsta tâmpit!

– Giovanni a zis că trebuie să urcăm pe râu ca să ajungem în locul spre care ne îndreptăm. Mai sunt câteva zile de mers.

– Dar Caracas e la malul mării. L-am văzut în atlas. E capitala.

– Nu mergem la Caracas, ci într-un alt loc numit... Bolivar, cred. Râul duce vase ca al nostru două sute de kilometri în interiorul țării. O să fie junglă pe ambele maluri.

– Cu maimuțe?

– Și cu papagali și anaconde care te strivesc până-ți zdrobesc oasele și dup-aia te înghit cu totul.

– N-o să le las să facă asta!

– Nu poți să le oprești. Se lasă jos din copaci, te prind cu coada și te ncolăcesc, apoi te strâng și te tot strâng până-ți ies mâțele și-ți sar ochii din cap. Nu poți să scapi de-o anacondă decât dacă mai e cineva acolo cu o armă care s-o omoare înainte să-ți rupă coastele.

– Atunci o să am o pușcă, și-o să-ți iei și tu una, ca să ne putem salva unul pe altul. Dacă ajungem sub copaci, trebuie să stăm numai împreună.

Era atât de serios, încât n-am râs.

– Ce râu? a-ntrebat el. Amazonul?

– Prostule! Nu-ți mai amintești atlasul? Ce fluviu trecea prin Venezuela?

– Amazonul, a insistat.

– Ăla-i în Brazilia, geniuile. Cel pe care intrăm noi acum e Orinoco.

– Orinoco, a repetat el. Orinoco...

Chipul lui Zeppi căpătă acea expresie pe care o mai avea uneori, de parcă nici n-ar fi fost acolo, de parc-ar fi fost pe jumătate adormit. Obişnuiam să-l tachinez în legătură cu asta până când mama mi-a spus să n-o mai fac. „E un picuț mai visător, atâta tot”, zicea ea. „Așa că lasă-l în pace. Când crește, s-ar putea s-ajungă un mare gânditor.” Firește că acea ultimă parte n-o credeam. Nu Zeppi. Poate că, dacă rămânea tot așa de drăguț, putea să fie vedetă de cinema, ca Rudolph Valentino, dar Zeppi nu putea rezolva nici măcar un rebus de unul singur.

Uneori mă întrebam ce-și imagina mama că urma să ajung eu când aveam să mă fac mare. Odată i-am zis c-aveam să comand

un tanc, ca tata, dar ea a strigat imediat: „Nu! Niciodată!” Asta demonstrează cât de greu a lovit-o moartea lui și de ce n-a vrut niciodată să-i vedem Crucea de Fier. Și de ce, atunci când ne mărturisise că intenționa să accepte cererea în căsătorie a lui Klaus, zisese: „Un vindecător, cu asta merită să te mândrești. Un vindecător, nu un distrugător”. Sunt convins că nu voia să-l jignească pe tata spunând asta, doar că, odată terminat războiul și Germania ajunsă în ruine, a fi tanchist nu mai părea să aibă nici un rost, cel puțin pentru ea.

Vindecător, îmi plăcea cuvântul ăsta. Klaus era un vindecător de bărbați – și de femei, dacă o făcea pe mama fericită, așa cum fusese înainte ca războiul să schimbe totul. Până la urmă, poate că n-avea să vrea să vadă Crucea de Fier a tatii. Era greu să-ți dai seama dinainte ce putea dori Klaus. Mi l-am închipuit întâmpinându-ne îmbrăcat într-un halat alb, ca acela pe care-l poartă doctorii, cu un stetoscop la gât, nu cu Crucea de Fier pe care-ar purta-o distrugătorii de oameni.

- Șerpui înoată? a vrut să știe Zeppi.
- Unii dintre ei, da.
- Dar cei mari? Anacondele?
- Nu știu.
- Atunci trebuie să stăm departe de apă! a zis el, încruntându-se.

La vărsarea Orinocoului în Atlantic, *Stromboli* a trecut printr-un labirint de canale. Nu-mi dădeam seama dacă jungla pe care o vedeam era pe uscat sau pe o insulă din estuar și nici Giovanni nu știa. A spus că timonierul cunoștea drumul. Timonierul era un bărbat cu pielea măslinie ca a lui Giovanni și cu un chipiu ca al lui, doar că avea o insignă mai mare în față, pentru că slujba lui era mai importantă decât cea de marinar.

După o dimineață întregă, lăsaserăm canalele în urmă, iar fluviul devenise mult mai lat, atât de lat, încât nici nu mai părea să fie fluviu, iar jungla se vedea la fel cum se vedea dinspre ocean, o linie subțire și verde, doar că acum era pe ambele laturi ale